



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyň JUDr. Renáty Zimové a JUDr. Lady Závaškové ve věci

žalobkyně: **Winestore s.r.o.**, IČO: 27436209
sídlem Dobronická 504, Praha 4
zastoupená advokátkou Mgr. Eliškou Popelkovou
sídlem Boleslavská 1906/9, Praha 3

proti
žalované: **KAMPA PARK spol. s r.o.**, IČO: 62911163
sídlem Bolebořská 677/8, Praha 8
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Tomášem Vítkem
sídlem Argentinská 783/18, Praha 7

o 76 082 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 26.7.2021,
č.j. 11 C 13/2021-87

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 10 841,60 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokátky Mgr. Elišky Popelkové.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Odvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 76 082 Kč se specifikovaným příslušenstvím z tam uvedených částek a náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 10 800 Kč (výrok I.) a žalované dále uložil povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 27 619,10 Kč (výrok II.), vše ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku. Rozhodoval o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení uvedené částky na podkladě tvrzení, že na základě objednávek žalované jí dodala zboží (víno v lahvích), a to celkem devíti dodávkami s tím, že je cena měla být splatná na základě žalobkyní vystavených faktur, které však žalovaná přes opakované výzvy k úhradě nezaplatila, a to ani poté, co byla k tomuto plnění vyzvána předžalobní výzvou ze dne 23. 10. 2020.
2. Žalovaná uvedla, že si je vědoma svých závazků vůči žalobkyni a chce je řešit smírně, avšak že s ohledem na pandemii Covid 19, kterou bylo zvláště zasaženo odvětví gastronomie, zůstala bez příjmů a nebyla schopna plnit své závazky. Uzavřením restauračních podniků došlo k podstatné změně okolností opravňujících uplatňovat výhradu změny okolností podle § 1765 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o. z.), a dále uváděla, že nabízela žalobkyni splátky či možnost zpětného odběru zboží, což žalobkyně odmítla.
3. Ke shora uvedené argumentaci žalované žalobkyně poukázala na to, že mezi stranami nebyla uzavřena žádná rámcová či dlouhodobá smlouva, jíž by se mohla týkat změna okolností podle § 1765 o.z. Jednotlivé dodávky zboží byly navíc uskutečněny předtím, než došlo k uzavření restaurací na základě usnesení vlády ČR č. 194, k čemuž došlo od 14. 3. 2020, tedy více než 4 měsíce po splatnosti první dlužné pohledávky. Žalovaná se změny okolností dovolávala poprvé v dopisu ze dne 12. 11. 2020, tedy více než 2 měsíce poté, co musela změnu okolností zjistit. Právo domáhat se obnovení jednání o smlouvě neopravňuje dotčenou stranu odložit plnění, navíc v době od února do září 2020 žalobkyně dodávala žalované zboží za hotovostní úhradu a žalovaná žádnou výhradu změny okolností neuplatňovala. Pokud šlo o možné smírné řešení, byla to žalobkyně, kdo žalované nabízel různá řešení, žalovaná to však odmítla a pouze účelově prodlužovala jednání.
4. Ze shodných tvrzení účastníků vzal soud prvního stupně za zjištěné, že mezi stranami došlo k dodávce a fakturaci zboží (vína v lahvích), a dále že žalovaná neuhradila žalobkyni částky, které byly předmětem tohoto řízení. Pokud šlo o přesný rozsah a cenu dodávek, žalovaná skutková tvrzení žalobkyně nijak určitě nezpochybnila, nicméně při ústním jednání uvedla, že mezi stanovisky stran snad byly nějaké drobné rozdíly či možné reklamace (které nijak nekonkretizovala). Přesný obsah a cenu dodávek proto soud zjistil z listinných důkazů (faktury spolu s výdejkami a dodacími listy). Dále vzal prvostupňový soud za zjištěné, že strany mezi sebou korespondovaly o úhradě dlužných částek, žalobkyně zaslala žalované přehled dlužných faktur a zaměstnankyně žalované Kristine R. potvrdila jeho správnost a posléze sdělila, že žalovaná eviduje stejné dlužné částky, avšak nemůže nic uhradit. Z této korespondence vyplývalo, že nesrovnalost existovala ve vztahu k dvěma blíže označeným fakturám, z korespondence však je také zřejmé, že tato nesrovnalost byla vysvětlena a tyto faktury nejsou předmětem tohoto řízení. Pokud šlo o osobu Kristine R., sama žalovaná potvrdila, že šlo o její zaměstnankyni, která měla na starosti shromažďování informací u žalované a jejich předávání jednatelem žalované, což vedlo soud k závěru, že její sdělení vůči žalobkyni lze považovat za sdělení k tomu kompetentní osoby a za dostatečná vyjádření vůle žalované.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

5. Tvzení žalované o možných rozdílech či reklamách ve vztahu k předmětu řízení proto považoval soud za vyvrácené a návrh na provedení důkazu výsledkem účetní žalované zamítl pro nadbytečnost, neboť rozsah a cena dodávek byly zjištěny spolehlivě a dostatečně. Dále bylo soudem prvního stupně zjištěno, že žalobkyně vyzvala žalovanou k úhradě před podáním žaloby výzvou datovanou 23. 10. 2020, na což reagovala žalovaná tak, že tuto pohledávku nezpochybnila, avšak žádala o návrh smíru či splátek. Žalobkyně potom žalované sdělila, že jelikož žalovaná nenavrhlala nic konkrétního a prodlení trvá již déle než rok, trvá na své výzvě k plnění. Po skutkové stránce tak soud uzavřel, že žalobkyně dodala žalované zboží v rozsahu a za ceny, které byly specifikovány, a žalovaná cenu zboží v celkové částce 76 082 Kč neuhradila.
6. Po právní stránce posoudil soud prvního stupně vztah mezi účastníky podle § 2079 a násl. o.z. s tím, že strany mezi sebou v celkem devíti případech ujednaly, že žalobkyně žalované dodá zboží, které je předmětem koupě (víno v lahvích) a umožní jí nabýt vlastnické právo předmětu koupě a žalovaná zboží převezme a že zaplatí žalobkyni kupní cenu. Ohledně splatnosti ceny plynulo z každé jednotlivé smlouvy, že bude uhrazena na základě faktury ve lhůtě splatnosti ve faktuře uvedené. Žalovaná se tedy ocitla v prodlení s jednotlivými částkami kupních cen, jakmile uplynula lhůta splatnosti uvedená v té které faktuře.
7. Argumentaci žalované odkazující na ustanovení § 1765 odst. 1 o.z. soud prvního stupně nepřisvědčil. Toto ustanovení předpokládá změnu okolností tak podstatnou, že tato změna založí v právech a povinnostech stran zvláště hrubý nepoměr zvýhodněním jedné z nich buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění. Z okolností věci je však zřejmé, že pro žalovanou se plnění nestalo neúměrně nákladnějším, když měla zaplatit stále stejnou částku. Případná platební neschopnost není zvýšením nákladů na plnění, jak je má na mysli zákon. Nedošlo ani k neúměrnému snížení hodnoty předmětu plnění, tedy českých korun (to je skutečnost obecně známá). Ze strany žalobkyně bylo potom plněno předtím, než k jakýmkoliv omezením (a k jakékoliv hypotetické změně okolností) došlo. Předmětné ustanovení dále stanovuje, že za předpokladu naplnění jím vymezené hypotézy má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě a že uplatnění tohoto práva neopravňuje dotčenou stranu, aby odložila plnění. To podle nalézacího soudu znamená, že ani kdyby hypoteticky k tak podstatné změně okolností došlo, stejně by to neznamenalo, že nárok žalobkyně není po právu, neboť žalovaná by neměla jen z tohoto důvodu právo odložit plnění. Nárok na obnovení jednání žalovaná u soudu nevznesla, a proto nebylo třeba se podrobněji zabývat ani jeho opodstatněností, případně včasností z hlediska § 1766 odst. 2 o. z.
8. Ohledně úroku z prodlení rozhodl soud prvního stupně podle § 1970 o.z. a § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. a neshledal důvodu, pro který by mělo být žalobkyni zcela či zčásti odepřeno právo na úrok z prodlení. To, že mezi stranami probíhala jednání o smírném řešení sporu či o možných splátkách, nepředstavuje žádný důvod, pro který by se k prodlení žalované nemělo přihlížet. Bylo především věcí žalované, která zboží odebrala a nezaplatila, aby se dohodla se žalobkyní na případných splátkách či jiných výhodách. Strany činily protichůdná tvrzení ohledně toho, z čí viny jednání o smíru neskončila úspěšně, nicméně to nic nemění na podstatě věci, kdy bylo primární povinností žalované jako dlužníka snažit se o smírné řešení sporu, a pokud k tomu nedošlo, má žalobkyně plné právo trvat na nárocích plynoucích jí ze smlouvy a ze zákona. Rovněž není rozhodné, že restaurační odvětví bylo zasaženo omezeními v souvislosti s pandemií Covid 19, neboť tato omezení zasáhla obě strany – žalovanou jako provozovatele restaurace a žalobkyni jako osobu do restaurací dodávající.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

9. O nákladech spojených s uplatněním pohledávky rozhodl soud podle § 513 o.z. a § 3 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., když šlo celkem o 9 samostatných kupních smluv; skutečnost, že pohledávky z jednotlivých smluv byly posléze uplatněny v jednom řízení, na jejich původní samostatnosti nic nemění. Náklady spojené s uplatněním pohledávky tedy vznikly každé z uzavřených kupních smluv, tj. ve výši 10 800 Kč (9 × 1 200 Kč).
10. Z uvedených důvodů soud prvního stupně žalobě zcela vyhověl a o nákladech řízení rozhodl podle procesního úspěchu žalobkyně (§ 142 odst. 1 o.s.ř.). Výši těchto nákladů podrobně vyčíslil a platební místo k jejich zaplacení určil v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. O lhůtách k plnění potom rozhodoval podle § 160 odst. 1 věta před středníkem o.s.ř. a neurčil plnění ve splátkách, protože žalovaná měla dostatek času, pokud by její vůle splácet dluh byla vážná, aby začala splácet sama, aniž by vyčkávala na rozhodnutí soudu. I pokud by splácela částky menší, než navrhovala v rámci ústního jednání (kdy navrhovala splácení po 25 000 Kč měsíčně), bylo by možno vzít takové jednání v úvahu z hlediska hodnocení vážnosti snahy řešit existující dluh. Žalovaná však nic takového neučinila a stanovení splátek by tak představovalo pouze další odklad plnění oprávněného nároku žalobkyně.
11. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné a přípustné odvolání. I nadále se domnívá, že v daném případě mělo být aplikováno ustanovení § 1765 odst. 1 o.z., neboť existenci pandemie Covid 19 a s ní související opatření vlády nemohla žádným způsobem předpokládat, natož ovlivnit. Soud se podle ní nevypořádal se skutečností, že přišla ze dne na den o veškeré příjmy, v důsledku čehož nebyla schopna, a to nikoliv svou vinou, okamžitě plnit své veškeré závazky. Na její straně tedy nedošlo k subjektivní nemožnosti plnění, nýbrž k objektivní nemožnosti plnění. Soud podle ní navíc nezohlednil, že částka, kterou měla uhradit, byla v předmětné době nulových příjmů žalované částkou, kterou prakticky uhradit ani nemohla, a to právě v důsledku podstatné změny okolností. Žalovaná si byla po celou dobu svých závazků vůči žalobkyni vědoma a několikrát se pokoušela se s ní dohodnout na formě úhrady dlužné částky formou splátek či jinak. Žalobkyně však o tomto odmítla jednat a trvala na úhradě dlužné částky najednou. Za absurdní označila názor soudu, že bylo především věcí žalované, aby se dohodla na případných splátkách či jiných výhodách za situace, kdy byly ze strany žalované splátky nabízeny, avšak z objektivních důvodů byly nabízeny až poté, co bude možnost restauračního zařízení opět otevřít. Tyto snahy žalované soud nezohlednil. Je toho názoru, že pokud není objektivně možnost získat jakékoliv příjmy, je jednání žalobkyně v rozporu s dobrými mravy a nemělo by požívat právní ochrany. Pokoušela se věc řešit i prostřednictvím mediátorky, se kterou však žalobkyně věc vůbec neřešila a trvala na svých původních požadavcích. Namítala dále, že byla nesprávně posouzena i otázka prodlení a domnívá se, že by žalobkyni neměly být přiznány úroky z prodlení přinejmenším za dobu, kdy žalovaná objektivně nebyla schopna žalobkyni plnit, tedy za dobu, kdy byla na základě vládních nařízení zavřena veškerá restaurační zařízení. Domáhala se toho, aby byl rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně, anebo změněn tak, že žalovaná je povinna uhradit žalobkyni žalovanou částku v přiměřených splátkách a žádné ze stran nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.
12. Žalobkyně v písemném vyjádření k odvolání navrhla, aby byl rozsudek jako věcně správný potvrzen. Setrvala na své argumentaci z průběhu řízení ve vztahu k případné aplikaci § 1765 odst. 1 o.z. a nad tento rámeček zdůraznila, že i pokud by žalovaná přišla ze dne na den veškeré své příjmy, automaticky to neznamená, že nemůže uhradit své závazky, které navíc vznikly a staly se splatnými před výpadkem příjmů žalované, neboť jako dlouholetý podnikatel v oboru gastronomie si jistě vytváří pro takové případy rezervy. Žalovaná navíc nikdy nepředložila žádný důkaz o stavu svého účtu a majetku. Sama ovšem v řízení před soudem uvedla, že mezi příjmově nejvýnosnějšími obdobími pro obor gastronomie patří měsíce září

Shodu s prvopísem potvrzuje Hana Rejentová.

až prosinec. Žalovaná dosud neuhradila žalobkyni dlužné pohledávky splatné v rozmezí listopadu 2019 až března 2020, ovšem ostatní pohledávky vzniklé od 4. 2. 2020 do 25. 9. 2020, tedy i v době uzavření provozoven restaurací, žalobkyni uhradila, a to dokonce v hotovosti při dodání zboží. Žalobkyně byla potom z důvodu pandemie Covid 19 postížena stejně, jako žalovaná. Pokud žalovaná opakovaně účelově argumentuje platební neschopností jako důvodem pro odložení či dokonce zrušení povinnosti zaplacení dodaného zboží, pak nejenže platební neschopnost není zvýšením nákladů plnění, avšak žalovaná navíc evidentně platebně neschopná nebyla. Pokud jde o smírné řešení věci, byla to právě žalobkyně, která se od počátku prodlení žalované snažila o smírné vyřešení věci, to ale žalovaná odmítala. Žalovaná přitom pouze stále opakuje, že si je vědoma svých závazků vůči žalobkyni, tyto závazky nikdy nerozporovala a snažila se věc dohodnout mimosoudně, ale přes všechna tato tvrzení neuhradila byť jen část svého dluhu, přestože v současnosti již delší dobu neplatí opatření zakazující provoz restauračních a jiných stravovacích zařízení.

13. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odst. 1, 5 o.s.ř. včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl poté k závěru, že odvolání není důvodné.
14. Soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatečná skutková zjištění (nedostatky ve skutkových závěrech mu ostatně nejsou v zásadě ani vytýkány), své závěry o skutkovém stavu věci podrobně popsal v odůvodnění rozsudku a věc posoudil zcela správně i po právní stránce. Odvolání přitom nepřichází s jinými argumenty než s těmi, se kterými se již prvostupňový soud podrobně vypořádal a nejsou tedy s to správnost závěrů rozsudku zpochybnit. Odvolací soud se s důvody napadeného rozsudku zcela ztotožňuje, na jeho závěry odkazuje a k věci samé a k odvolacím argumentům žalované dodává následující.
15. Ustanovení § 1765 odst. 1 o.z., kterého se opakovaně žalovaná dovolává, stanoví, že dojde-li ke změně okolností tak podstatné, že změna založí v právech a povinnostech stran zvlášť hrubý nepoměr znevýhodněním jedné z nich buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, anebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění, má dotčená strana právo domáhat se vůči druhé straně obnovení jednání o smlouvě, prokáže-li, že změnu nemohla rozumně předpokládat ani ovlivnit a že skutečnost nastala až po uzavření smlouvy, anebo se dotčené straně stala až po uzavření smlouvy známou. Uplatnění tohoto práva neopravňuje dotčenou stranu, aby odložila plnění.
16. Popsaná změna okolností přitom musí být příčinou zvlášť hrubého nepoměru v právech a povinnostech stran (nestačí například, že se změna okolností práv a povinností stran smlouvy pouze dotkne). Dopad změny na právní postavení znevýhodněné strany musí totiž být tak zásadní, aby v relaci k povinnostem či právům druhé strany způsobil zvlášť hrubý nepoměr, který způsobí, že práva a povinnosti stran se ocitnou v rozporu s principem poctivosti (§ 6 o. z.). Konkrétně je přitom stanoveno, že projevem zvlášť hrubého nepoměru v právech a povinnostech stran je znevýhodnění jedné ze stran buď neúměrným zvýšením nákladů plnění, nebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění. Zároveň platí, že strana, která se podstatné změny okolností dovolává, musí zároveň tvrdit příčinnou souvislost mezi touto změnou a zvlášť hrubým nepoměrem v právech a povinnostech stran, která tím v rámci závazků vznikla. Okolnosti, jichž se dovolává žalovaná (nemožnost plnění pro absenci příjmů v důsledku pandemie Covid 19) však na posuzovaný případ jednoznačně vztáhnout nelze. Chybí totiž již samotná příčinná souvislost mezi tvrzenou podstatnou změnou okolností a případným zvlášť hrubým nepoměrem v právech a povinnostech stran, když je zřejmé (a poukazuje na to i soud prvního stupně), že splatnost osmi z celkem devíti

faktur, které jsou předmětem tohoto řízení, nastala již před tvrzenou změnou okolností (pandemie Covid 19 a s tím související uzavření restauračních provozů). Přitom sama platební neschopnost ani nemůže být změnou okolností ve smyslu § 1765 odst. 1 o.z., neboť ty se výlučně týkají majetkových poměrů jedné ze stran smlouvy. Správným je i ten závěr soudu prvního stupně, že nejde ani o neúměrné zvýšení nákladů na plnění, když žalovaná ani netvrdí, že by předmět plnění měl v důsledku nějaké změny okolností nepoměrně nižší hodnotu než proti plnění, kterého se má žalobkyni dostat. Žalovaná se přitom zároveň ani návrhem na změnu závazku v řízení nedovolala obnovení rovnováhy práv a povinností stran ve smyslu § 1766 o.z. V těchto souvislostech potom není podstatné, jakým způsobem probíhalo jednání mezi stranami o úhradě závazku, a pokud se žalobkyně domáhá splnění celého závazku, rozhodně nepostupuje s dobrými mravy a nezneužívá své právo. Takto potom nemůže obstát ani argument žalované ve vztahu k jejímu prodlení, a to také proto, že žalovaná se dostala do prodlení s plněním u osmi z devíti faktur ještě předtím, než nastaly okolnosti, na které poukazuje. Ani odvolací soud potom nevidí důvodu k povolení plnění ve splátkách. Pokud by totiž žalovaná měla vůli splnit dluh ve splátkách tak, jak navrhovala, nepochybně by s tímto plněním započala již v průběhu řízení, nic takového však netvrdí. K tomu, aby mohla k plnění ve splátkách přistoupit, není potřeba žádné dohody účastníků smlouvy a věřitel je zároveň povinen takové plnění přijmout (§ 1930 odst. 2 o.z.). Za podstatné nelze považovat ani to, že žalobkyně ohledně dodávek dceřině společnosti žalované uzavřela dohodu o splátkách (jak bylo tvrzeno při odvolacím jednání). Jen z této skutečnosti totiž žádný nárok na povolení plnění ve splátkách neplyne. Pokud konečně žalovaná při odvolacím jednání namítla, že náklady spojené s uplatněním pohledávky měly být přiznány jen jednou (ve výši 1 200 Kč), pak přehlíží, že § 3 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. váže vznik těchto nákladů ke každé jednotlivé pohledávce. Jak již vyložil nalézací soud, každá z devíti v řízení uplatněných pohledávek má samostatný charakter (bylo by možno žalovat jen kteroukoli z nich), a pokud je žalobkyně uplatnila jednou žalobou, naopak tímto postupem snížila náklady řízení, které by případně mohly vzniknout ve více zahájených řízeních.

17. Protože odvolací soud shledal rozsudek soudu prvního stupně věcně správným, podle § 219 o.s.ř. jej potvrdil.
18. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o.s.ř., protože žalobkyně byla procesně zcela úspěšná i v této fázi řízení. Její náklady spočívají v odměně advokáta za 2 úkony právní služby po 4 180 Kč (vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání), v paušální náhradě výdajů 2× 300 Kč a 21 % DPH z těchto částek, celkem jde o náklady ve výši 10 841,60 Kč.

Poučení:

Přípustnost dovolání proti tomuto rozsudku (§ 237 až § 238a o.s.ř.) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 27. ledna 2022

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.